

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

ויחי

◆◆◆

שנת

תשפ"ב

◆◆◆

גליון 131

תורה קיום העולם

להפריע לך לצמוח תלמיד חכם. רואים עכ"פ שהקב"ה נותן לו כח לזה.

להתחזק מזה

ודבר זה צריך להביא לנו חיזוק גדול, לראות כמה החשיבות של "כל מילה" של תורה, וכל רגע של לימוד התורה, ואדרבה נשתדל לנצל את כל הזמן, לעוד תורה ועוד תורה.

ובפרט כעת שיש לפנינו, כמה חודשים שלמים בזמן חורף, שיש לזה הרבה כח לגדול ולצמוח, עם "שטייגן" חזק, כפי שה' מעורר רבינו זצוק"ל. חשוב לו מאד ליצר, להפריע ולהחליש.

ואנו צריכים לעמוד מנגד ולא לוותר, להתפלל ולהשקיע כוחות חזקים, שנזכה לנצל את הזמן לעליה גדולה מאד בעז"ה.

על שלשה דברים העולם עומד וזכינו בשבוע שעבר, שדיבר רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א בענין זה, ששנינו באבות, על שלשה דברים העולם עומד, על התורה, על העבודה, ועל גמילות חסדים. והרחיב בענין זה, שקיום העולם רק על ידי ג' דברים אלו. והוסיף שלא רק בשעה שעוסק בפועל בתורה וכו', הוא מקיים את העולם, אלא גם בשעה שהוא "ישן" ואוגר כח לעסוק בתורה, הרי הוא מקיים את העולם, והוא בהרחבה בגליון היקר

"דרכי החיזוק".

ולא באתי אלא להוסיף מה ששמענו מרבינו זצוק"ל בענין זה.

קושית החפץ חיים

ראשית בענין זה, שקיום העולם גם על ידי שינה הנצרכת ללימוד התורה. ה' מרגלא בפומי בשם החפץ חיים זצוק"ל, שהוכיח יסוד גדול מכח הגמ' במועד קטן.

וכך ה' מביא, שהחפץ חיים אמר איך האב אגרונטוואנע קשיא, ופי' רבינו דהכונה לקושיא יסודית.

ומהי קושיתו, הגמ' מביאה במו"ק שמלאך המות בא לרב חסדא וביקש שרוצה ליטול את נשמתו, אמר לו רב חסדא הב לי תלתין יומין דאהדר תלמודאי, תן לי שלשים יום כדי שאחזור את הלימוד שלי, יהיב לי'.

ומביאה הגמ' כל המי תלתין יומין "לא פסק פומי מגירסא", כל שלשים יום אלו, לא הפסיק רב חסדא מללמוד, כדי שכח התורה ישמרנו ממלאך המות.

כל רגע ורגע

כתוב בפסוק אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי. ויודעים כולם את זה שתכלית הבריאה היא "תורה", ובלי תורה אין קיום לעולם, כמבואר בשבת דף פ"ח ע"א שכל הדורות עד מתן תורה, ה' העולם בפחד, שמא לא יקבלו ישראל את התורה, ויחזיר הקב"ה את העולם לתוהו ובוהו, וכשקבלו את התורה "שקטה" הארץ. והוסיף הנפש החיים בשער ד', שגם אחרי מתן תורה, אם ח"ו יהי' העולם פנוי "רגע אחד" מתורה, יחזור העולם לתוהו ובוהו. נמצא שאדם אחד שיושב ולומד אפילו "מילה אחת" תורה, יכול להחזיק עם זה את "כלי העולם!!!

השטן מחפש למעט תורה

וכיון שכן, אין פלא שהשטן משקיע את כל המאמצים, וכל הכח להפריע ללמוד. ולא רק להפריע שלא יצמחו ח"ו תלמידי חכמים, אלא אפילו לגרום למעט קצת בלימוד, הוא יהפוך את העולם בשביל זה. כי אם בכח "אדם אחד" ו"מילה אחת" של תורה, לקיים את העולם, ממילא בוודאי שכדאי לשטן להטיל את "מלא עצמתו" להפריע, אפילו "למילה אחת" של תורה.

ולדאבוננו רואים בימים אלו, תופעה חריגה, שמאות בני ישיבות, נדבקו במחלות חורף, צינון וכדו', ולכא' מה פתאום דוקא בישיבות זה מגיע? ואולי התשובה פשוטה, כי מקומות אלו, הם מטרת היעד של הס"מ, וכל שיכול להרויח... שח"ו ילמדו פחות תורה, זה אצלו הישג עצום, ה' ירחם.

הקב"ה נותן לו כח

וכידוע שהקב"ה נותן כח לשטן לחולל תהפוכות, כדי לנסות את האדם, כמובא בגמ' ב"ב את כל המעשה עם איוב.

וכן ידוע ומפורסם ושמענו ג"כ כמה פעמים מרבינו, את המעשה עם רבי יוסף סלוצקער זצ"ל, שלמד בוולוז'ין בהתמדה נוראה, ושלוהו לו מכתבים מהבית שהאמא חולה וכו', ור' חיים וולוז'ינר העלים את המכתבים.

ואחרי שצמח לתלמיד חכם גדול, הראה לו ר"ח את המכתבים, ואמר לו שכדאי לשטן לעשות כל זה, כדאי

ותמה החפץ חיים, **האיך שייך ללמוד בלי הפסק**, הרי הנשבע שלא יישן ג' ימים, מלקין אותו וישן לאלתר, משום שבועת שוא, כי לא שייך שיעמוד כך בלי שינה, וכן יש עוד צרכי האדם, שמעכבים אותו מללמוד ברציפות, והאיך אומרת הגמ' שלא פסק פיו מגירסא שלשים יום?

יסוד החפץ חיים

אומר הח"ח רואים כאן יסוד, **שגם כשישן בשביל ללמוד, וכן אוכל בשביל ללמוד, הרי זה נחשב "כלומד"**, ושפיר נקרא לא פסק פומי מגירסא.

ואמנם העיר רבינו על דבריו, **שאיך הכרח שזה נחשב ממש כלומד** באותו זמן, רק שיש זה **"כח להגן"** עליו מן המיתה, כמי שלומד. אך בשם הח"ח הביא שנקט דנחשב לו כלימוד תורה, ומשמע שגם יקבל ע"ז שכר כתלמוד תורה.

ולפעמים ה' אומר רבינו, שהראי' היא ג"כ מדוד המלך, שכתוב שלא הפסיק מלימוד כל יום השבת, והאיך זה שייך? ע"כ כנ"ל.

קיום העולם, על ידי שינה...

ועפ"י יסוד זה, תירץ רבינו פעם **קושיא נפלאה**, שפגשני לפני כמה שנים, יהודי יקר בקצה הארץ, וביקשני לשאול את רבינו, שמצד אחד יש **מצוה על כל א' מישראל לגור בארץ ישראל**, אך מצד שני, בשביל קיום העולם צריך שיגורו יהודים בכל העולם, כדי שלפי שינויי השעות, תמיד יהי' מי שישב וילמד, כי כאשר בארץ ישראל לילה, במדינות הרחוקות, זה יום. אך אם כל כלל ישראל ירצו לקיים מצות ישוב ארץ ישראל, **האיך יהי' קיום לעולם**, הרי יהי' לכל היהודים לילה באותו זמן, וכשכולם ישנים, מי יקיים את העולם.

ותשובה אחת אמר רבינו לפי החפץ חיים הנ"ל, **שגם אם כולם יהיו ישנים באותו הזמן, בכל זאת העולם יתקיים מכח אותם עמלי תורה**, שישנים בשביל שיהי' להם כח ללמוד.

קיום העולם בדבקות ביראתו ורוממותו

ובהאי ענינא, הביא רבינו בהזדמנות, מש"כ רבי חיים ולוז'ניר ברוח חיים, שקיום העולם אינו רק על ידי **"לימוד התורה"** אלא גם על ידי **קיום המצות**, שזה "תכלית התורה".

והגני רוצה להעתיק כאן, לשון נפלא ועמוק, מספר יהל אור שהדפיס רבי נפתלי הירץ הלוי זצ"ל **מכתבי הגר"א ותלמידיו**, [והי' דף זה שמור אצל רבינו בארון], וז"ל: ודבר זה צריך ביאור ארוך ואין יכולתי לבאר בכתב אך מעט נפתח לנו שערי אורה ממ' הגאון נ"י. והנה אלו שמשבחין מרומז בשמע ישראל כמו שאבאר, ובאלו הבחי' הקב"ה מנהיג את העולם.

והענין, הכלל מכל פרטי בני ישראל שמהללים ומשבחים ומכירים כבודו, זהו נקרא שכינה בתחתונים. **ואלו יעדר ח"ו אפי' רגע א' שלא יהיה ח"ו מי שיכיר כבודו וגדלו, היה נשאר העוה"ז כלא הי'**, והבחי' הזאת יסתלק ח"ו למעלה וכו', אך מעולם אין ריק מזה ח"ו, כי אין לך דור ודור שלא

יהיו יראי ד' שהם דבקים תמיד ביראתו הרוממות ואהבתו בלי הפסק זה או זה, **שאיך רגע שיהיה נפסק ח"ו דבקות ד' מישראל, ובזה נתקיים העולם**.

ולזה אמרו **האבות הן הן המרכבה**, כי הם היו תמיד דבקים בו ית' כל ימיהם בלי הפסק רגע, הם הם למעלה וכל ישראל ביחד דבוקים תמיד בו ית' או זה או זה, עכ"ל. ורואים כאן ענין זה, שקיום העולם תלוי ביראי ה' הדבקים תמיד ביראתו ורוממותו ית', והדברים נשגבים.

כל ימיהם ביראת שמים

ודרך אגב, כשעיינתי כעת בנוסח היהל אור, מצאתי **אבידה** שביקשתי אחריה הרבה שנים.

באשר לפני כשלושים שנה, הי' מתפלל רבינו מעריב בבית הכנסת "וצאי פוניבז" ברחוב חזו"א 10, והי' מתפלל שם **ג"כ אדם יקר בשם הרב משה בלאו זצ"ל**, שהי' מתאמץ מאד ומאריך הרבה בשמונה עשרה.

ופעם אחת כשיצא רבינו, אמר לי שכתוב בגאון שישנם **אנשים "שכל ימיהם ביראת שמים"**, וזה היהודי הזה, שכל ימיו ביראת שמים.

וכן אמר לי על **המחנך הדגול הרב הצדיק רבי מאיר מונק זצ"ל**, שלאיש כמותו כיוון הגר"א כשאמר אנשים שכל ימיהם ביראת שמים. ויותר מאלו לא שמעתי ממנו. והרבה חיפשתי את הלשון הזה בגאון, ולא מצאתי. וכעת כשעיינתי בלשון הספר יהל אור, הרי מביא ממש דברים אלו בשם הגר"א, ברוך המקום שהחזיר לי האבידה.

מאן דנפח – מדילי

וכמובן שמי שיכול להגדיר את אותם האנשים, שעליהם כתב הגר"א את דבריו הנשגבים, **מדילי נפח.. דבלי שיישי מהי דרגה זו, לא שייך לדבר**.

וכפי שהי' מספר רבינו, שהי' יהודי שהוציא ספר כיצד ניתן להשיג רוח הקודש, ואמר ר"ח וולוז'ניר שהספר אינו נכון, והראי' פשוטה, **שהרי המחבר הזה בעצמו לא זכה לרוח הקודש...**

כל דור ודור

ואחרי שאומר הגאון שאין לך דור ודור שלא יהיו יראי ד' שהם דבקים תמיד ביראתו הרוממות, ואהבתו בלי הפסק. עלינו להבין **שגם כעת ישנן דרגות אלו בקרבנו**.

וכשזוכים בחסד חנים מהבורא ית"ש **לספר תורה חי, שכל כולו שקוע בתורתו ויראתו ית"ש, דוגמת רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א**, אין לנו שאלה היכן יש דרגות כאלה בדורנו.

ורואים האיך **שראשו בשמים**, וכשעולים על שולחנו הטהור שאלות של דברים חדשים, שאין אתנו יודע עד מה, יחתוך במילים ספורות, דוגמת שאלת החיסונים.. שאין שייך להכריע בזה, **רק מי שכל כולו מחובר למעלה, ויודע מהלכי שמים..** וממילא יכול לקחת אחריות באופן ברור וחד, על כל ההשלכות.

יארץ השי"ת ימיו ושנותיו בבריאות, ונזכה שיוליכנו לקראת משיח צדקנו בב"א.